

Tématické okruhy ke zkoušce: Filozofie pro právníky semestr 2005/2006

1. Předmět a funkce právní filosofie; vztah právní filosofie a ostatních právních věd zejména právní teorie a právní dogmatiky
2. Právo a morálka, vysvětlete jednotlivé formy vztahu; v čem je shoda a rozdíl mezi právem a morálkou?
3. Vztah práva a morálky z hlediska vývoje právního pozitivismu (Austin, Hart, Kelsen, Dworkin)
4. Základní znaky přirozenoprávního myšlení (předmět zkoumání, metody, stručný vývoj a hlavní myslitelé jednotlivých období).
5. Charakterizujte pojetí přirozeného práva ve starověkém právním myšlení (Platon, Aristoteles)
6. Aristotelovo vymezení pojmu spravedlnost a práva
7. Vysvětlete kategorii přirozený stav (T.Hobbes, J.Locke, J.J. Rousseau)
8. Pojetí přirozeného práva v novověkém právním myšlení (Hobbes, Locke)
9. Vysvětlete rozdíly mezi Hobbesovým a Lockeovým pojetím přirozeného práva
10. V čem se liší Hobbesovo pojetí smlouvy od Rousseauova pojetí společenské smlouvy
11. Vysvětlete dualismus „Sein“ a „Sollen“ (Hume, Kant, Kelsen)
12. Vysvětlete jednotlivé přístupy k pojmu právo (Kant, Hart)
13. Vysvětlete rozdíl mezi přirozeným a pozitivním právem
14. Charakterizujte základní znaky právního pozitivismu
15. Charakterizujte rozdíly ve vymezení práva jako pozitivního práva (J.Austin, H.L.A.Hart, R. Dworkin)
16. Charakterizujte Ryzí nauku právní a Kelsenovo pojetí práva
17. Vysvětlete rozdíl mezi právními pravidly (Hart) a právními principy (Dworkin)
18. Vysvětlete základní východiska systémového pojetí práva (Luhmann, Habermas)
19. Charakterizujte absolutní a relativní pojetí trestu, tzn. trestu jako "odplaty" a prevence.
20. Vysvětlete rozdíl v pojetí formální a materiální spravedlnosti
21. Vysvětlete procedurální pojetí spravedlnosti na příkladu Rawlsovy teorie
22. Spravedlivý trest z hlediska absolutního pojetí trestu (Hegel)
23. Vysvětlete funkce trestu a trestání na příkladu Foucaultova pojetí

Vzor otázky ke zkoušce z Filozofie pro právníky 2006

A) Vysvětlete rozdíl mezi právními pravidly a principy tak, jak jej vymezuje R. Dworkin.

B) Uveďte základní charakteristiku přirozenoprávního myšlení (předmět, metody, stručný vývoj a hlavní představitelé jednotlivých období.)

C) Vysvětlete, jaké teoretické východisko poskytuje pro řešení daného problému Kantovo pojetí práva?

"Představte si, že nějaký terorista schoval v jednom velkém českém městě bombu. Byl zadržen policií, ale nespolupracoval s ní a neprozradil kde je bomba přesně uložena. Policisté ví přesně, že bombu ukryl. V ohrožení je život jednoho města. Smí policisté teroristu donutit i násilím k tomu, aby prozradil místo bomby?"

D) Určete a zdůvodněte, která z uvedených vět je deskriptivní a která normativní.

- i) Rozsudek musí být vyhlášen jménem republiky a veřejně
- ii) Pan Kováč má zaplatit firmě Telecom dluh 1.000 Kč
- iii) Pan Kováč dluží firmě Telecom 1.000 Kč
- iv) Důkazy jsou zejména výslechy svědků, znalecké posudky, listiny a ohledání.

Bodování:

A- 7 bodů

B- 5 bodů

C- 4 body

D- 4 body

Celkem - 20 bodů

Hodnocení

A- 20-19 b

B- 18-17 b

C- 16-15b

D- 15-14b

E- 13-12b

F- 11-0b